

1.
דבר האדם . מלאכים . נבואה . ה' . אדם . בן .
דבר . אדם . מלאכים . נבואה . ה' . אדם . בן .

Diepe duisternis heerscht over de aarde.
Dood en verderf verniet wat G. heeft geschapen en
het menschedom heeft gewrocht. Het mensch-
dom is zich zelf niet meester meer. Ellende
op ellende stapelt zich op, kinderen worden
bij duizenden tot weeren gemaakt, vrouwen
tot weduwen. Het bloed vloeit bij stroomen.
Het bruut geweld ontriet ook dit niet. De
tederste gevoelens worden onderdrukt, men
kent geen vrees niet voor den mensch, helaas
bestaat geen eerbied voor God. Zijn naam
wordt onteert door hen die vjnsen op
Zijn hulp te vertrouwen. Gelijk het bloed-
dorstig dier werpt men zich op zijn prooi,
de ontzielde lichamen liggen bij 10 talen,
ja zoo niet bij honderd en duizendtallen
op de slagvelden, steden verwoest, Kunst-
hallen aan de vernietiging prijs gegeven,
ja zelfs de nietige stulp van den arme
wordt niet ontzien. Diep is het menschedom
gezonken. De vloek van den oorlog
daet zich thans weer gevoelen. Hier
zit een jonge vrouw, die eenmaal geluk.
Kig was, een stroom van tranen ontwelt
haar oog, daar een moeder wier huuske-
lijk geluk zoo wreed een einde nam. Onder-

loone knapen en meisjes, zoekend naar
 den vader die wellicht niet meer te vinden
 is. Diepbedroefde ouders treurend over
 het verlies van hun zoon, wellicht zonen.
 Menschdom, komt ge dan nooit tot
 verradiging? Wordt het geen tijd dat
 men begripen zal, hoe onbeschaafd en
 hoe onmenschelijk de oorlog is? Kan de
 mensch het voor zijn G. verantwoordend zoo
 het leven van anderen niet wordt ontzien.
 En durft gij dan bij zulk een ontceeren
 en wreed gebaar de hulp van G. in te
 roepen opdat Dere Uw wapenen zal regeren.
 Voert ge zoo Uw huichelarijen ten top?
 Werp U neder in diepe ootmoed tot Uwen
 G. Stijg op van uit Uw diepe vernedering
 waarin ge U zelven hebt gestort. Volken
 der aarde verootmoedigt U. Kom tot
 Uwen G. en laat ^{van} uit het diepsot van
 Uw hart blijken dat ge genoeg hebt van
 het ~~aant~~ ontceeren aardoch gedre, komt
 nader tot G. verrinkt niet nog dieper
 in dien poel der ellende, verhef U,
 laat varen het heilloos bedrijf en streef
 naar het schoone op aarde, eendracht
 en ware menschenmin. (G) Vrede met
 Uw Schepper, (G) Vrede, ware en eerlijke
 vrede die alom de regen brengt.

Hoe wilt gij, mijne br en zo op deren ¹²⁷¹⁵ 817
 Op deren gewichtigen dag met mij
 het brunt geweld de les leren. En ik ge-
 loof het dat uit het diepst van Uw
 hart de bede reist, „Ach G. verhoor toch
 mijn stem, laat Uw oor luisteren naar
 de stem van mijn smeken. Maar hebben
^{wij} ~~ge~~ in ons menschelijke kleinheid er recht
 op te vragen, ja zelfs te eischen of wilt
 ge het zachter te verlangen dat G. naar
 ons luisteren zal? Kunnen wij in onze
 menschelijke zwakheid getuigenis afleggen
 van te zijn ¹²⁷¹⁶ 818 kinderen in wien
~~geen~~ twijfel aanwerig is van denugd
 denugdzaamheid, onderworpenheid aan G.
~~Is~~ zijn wij in den volsten zin van het
 woord volmaakt, te vreden, geloovig, recht-
 vaardig jegens G. rechtvaardig jegens
 onze medemenschen, ja rechtvaardig jegens
 ons zelven? En zijn wij als ¹²⁷¹⁷ 819 als
 zonen van den „Ouden Stam“ zooals men
 ons zoo gaarne noemt, als looten van
 dien ouden boom, zooals men ons bestem-
 peld, ~~soms~~ niet vrij van sarcasme, kennen
 wij onze plichten en vervullen wij die
 als zonen van het oude volk? Verdienen
 wij de eere naam te dragen te zijn het
¹²⁷¹⁸ 820 of het „de“? Juist in dere droeve

Tijden, nu het noodlot het menschedom
 en in hooge mate het Jodendom zoo drukt,
 kunnen wij er ons op beroemen dat ^{aan} ons
 gedrag en jegens G. en jegens onze mede-
 menschen, geen gebreken, geen fouten
 kleven. Durven wij ons (o. j. 33) te noemen,
 zijn wij deugdzaam? ~~Hebben~~ we ons ge-
 dragen als kinderen God's. Juist thans
 in deze benarde tijden, nu men ons zoo
 nauwlettend gadeslaat? ~~Heeft~~ ieder onzer
 er voor te waken, dat ons geen blaam
 treft. Laten wij, ja laat ik het tot U
 en tot mij zelven mogen zeggen, laten
 wij, ik, zonder niemand en ook mij zelven
 niet ^{uit} ~~uit~~, elke aanstoot vermijden. Wan-
 neer wij ons leven richten op de Thora,
 wanneer we trouw de goddelijke geboden
 volgen, dan ~~kunnen wij~~ ^{alleen kunnen} wij er zeker
 van zijn dat eenmaal de tijd zal aan-
 breken, dat men ons niet verdenken
 zal van ondegden die wij nooit hebben
 bereken, waar ~~voor~~ ^{voor} men ons thans zoo
 zwart schildert, ons vernedert, vertrap
 en verguisd.

Br. en Zs.

Veroorloof mij U een verhaal voor te
 leggen ~~dat~~ mij eens door een geleerd
 meester is mede gedeeld, dat op zuivere
 en juiste historie berust.

Een zeer beroemd geleerde was
 tot Opperrabbijn benoemd van een niet
 minder vermaarde gemeente in het
 oosten. Reikhalzend zag men uit naar
 de komst van den g. Rabbijn en tot het
 oogenblik van de instalatie was aan-
 gebroken was de voor dien tijd schitte-
 rend verlichte synagoge, ~~met~~ ^{afwachting}
~~grenslooze nieuwsgierigheid die~~ tot
 aan den nok ~~was~~ gevuld. Het grens-
 looze nieuwsgierigheid bleef men in af-
 wachting welke woorden ^{de} rijk begaafde
 redenaar tot hun spreken zou. Tanwlijks
 had de spreker zijn rede aangevangen
 toen hij tot zijn gemeente een klein
 verroek richtte. Dit is het recht van den
 „priester van het volk - ge vindt het in
 „het 5^e boek Mozes, hoofdstuk 18 vers 3. - van
 „wie een offer slachten het zij os of lam,
 „men zal den priester geven - en nu kwam
 het juiste woord: „Schenk mij dan
 „Schenk mij de arm, het gericht
 „(letterlijk vertaald de kinnebakken,
 en de maag. ^{De niet} Diep doordenken keken
 verbaasd elkander aan; de meer intelli-
 gente begrepen de inspelings ten volle.
 Een zo eenvoudig verroek, waaruit
 men de diepe betekenis kon begrijpen

Hal behavior
no given change

Freitag in der Kaffeezeit

De „Arm“, waarmede gij het gebod der
 1. 5. volbrengt, de kinnebak, die uw
 tong omsluit, als wilde hij zeggen
 spreek geen kwaad en de Maag die nu
 voor U niet geschapen is om iets te
 eten wat de Thora verbiedt. De arm
 en het hoofd, waarop gij de 1. 5. legt, een
 wijze les voor ons allen, de 1. 5. en het
 6. 5. die ons aansporen niet enkel het
 7. 5. te leren wanneer het ons goed dunkt.
 Laat het 7. 5. dagelijks over onze lippen
 komen en niet enkel en alleen wanneer
 ons laatste levensoogenblik nadert, ~~het~~
 de kinnebak, waar ~~stent~~ onze manne-
^{waarin de tong zich sluit. Spreek geen kwaad}
 een ernstig gebod is opgelegd dat wellicht
 niet te volle wordt begrepen, de „maag“ die
 ons waarschuwt vele begeerten te weerstaan.

Dit kort verhaal, M. W. geeft ons
rijpelijk stof tot overdenking. Laten we
hoe eenvoudig het is (^{diep} in ons geheugen prenten,
en wanneer staks de יום הדין weer tot het
verledene behoort, laten wij dan ook
bedenken dat dere mooie dag ons gelau-
terd heeft. Trachten wij ware ב'ר'א'י' te zijn,
laten we onze plichten kennen, en in
werkelijkheid ~~diep~~ (ע'י'נ'נ'נ'נ' uit het diep
van ons gemoed vergiffenis vragen voor-
zeker voor wat ons gedrag ontziert
in de oogen van God en de menschen
dan kunnen wij met een vrij gemoed hopen dat
de vele ellende die over de wereld en over ons
is uitgestort spoedig tot het verledene

Albarmhartig God, die in de Hoogten troont,
met een ^{verbedraved} deemoedig hart komen wij tot U,
met een gebroken geest verschijnen wij voor Uw
Aangezicht, Om te bidden ten behoeve van
de zielen onzer broeders en zusters, die
omkwamen in het land hunner ellende,
temidden der groote verwoesting waaraan
ruwe krijgslieden hun onderdrukten en
prijs gaven.

Terwijl het Hun kostbaar leven
werd aan het verwoestende zwaard over-
geleverd, hun krachten begaven rijk,
terwijl hun dappere verdedigers werden
ter neder geslagen en aan den dood overgeleverd.

Wanneer wij heden aan die verschrikke-
lijke verwoesting denken, hoe men heeft ver-
de overblijfselen hunner gemeenten aan de
de vernietiging werd prijs gegeven, hunne heilig-
dommen door het vuur verteerd, de afgewijde
Thora aan varden werden gescheurd door
woestelingen die geen genade kennen. Hun
levens dat in ellende en vreesden dood
werd ingesjaagd.

Tot U, o. God verheffen wij onze ootmoe-
dig lichaam, onze beangstigde ziel. In
ootmoed smecken wij om erbarming. Ach,
gedenk dere weg gekwinden, hun bitter
lot wat hun getroffen heeft, de verschrik-

Albarmhartig God, die in de Hoogten troont,
met een ^{verwijpt} deemoedig hart komen wij tot U,
met een gebroken geest verschijnen wij voor Uw
Aangezicht, Om te bidden ten behoeve van
de zielen onzer broeders en zusters, die
omkwamen in het land hunner ellende,
temidden der groote verwoesting waaraan
ruwe krijgslieden hun onderdrukten en
prijs gaven.

Terwijl het Hun kostbaar leven
werd aan het verwoestende zwaard over-
geleverd, hun krachten begaven rijk,
terwijl hun dappere verdedigers werden
ter neder geslagen en aan den dood overgeleverd.

Wanneer wij heden aan die verschrikke-
lijke verwoesting denken, hoe men heeft ver-
de overblijfselen hunner gemeenten aan de
de vernietiging werd prijs gegeven, hunne heilig-
dommen door het vuur verteerd, de afgewijde
Thora aan varden werden gescheurd door
woestelingen die geen genade kennen. Hun
levens dat in ellende en vreesden dood
werd ingesjaagd.

Tot U, o. God verheffen wij onze ootmoe-
dig lichaam, onze beangstigde ziel. In
ootmoed smecken wij om erbarming. Ach,
gedenk dere weg gekwinden, hun bitter
lot wat hun getroffen heeft, de verschrik-

die hen in den dood hebben gevoerd.

Open voor hen de poorten der barmhartigheid, dat hunne zielen mogen toeven in de schaduw Uwer beschermende vleugelen en zij zich mogen verlustigen in de glans Uwer woning, waar het ~~licht~~ schitterende licht naar Uw wil is ontstoken.

Mogen hunne lichamen rusten in het graf met ongestoorde rust, waar zij de doodslaap hun verkwikken zal zonder eenig lijden of vrees. Ja, hunne rust zij vrede, de heerlijkste vrede hechten zij zich aan hen totdat zij eenmaal zullen ontwaken bij zoodra de "Opstanding" der dooden aanbreekt, laten we hierop zeggen. /n/c.